

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szabóné dr. Vass Mariann ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Dunai Sándor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság a 2007. július 20-án kelt 9.G.41.441/2003/66. számú végzésével kijavított 2007. július 10. napján kelt 9.G.41.441/2003/65. számú ítélet ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.250.000,- (Egymillió-kettőszázötvenezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes 2002. november 29-én a felperessel szerződést kötött, amelynek keretében megrendelte tőle a **B. Cementgyár III.** bontási szakaszának robbantási munkáival összefüggő feladatok elvégzését. A vállalkozási díjat épületenként külön összegben határozták meg. A szerződés többek között rögzítette, hogy a felperes a robbantás okozta káros környezeti hatásokra, az ún. repeszhatás és szeizmikus hatás következményére teljeskörű felelősséget vállal.

Az alperes a 2002. december 2-án aláírt szerződéssel rendelte meg a G-A. Kft.-től a bontási munkákhoz kapcsolódó egyes feladatokat, így többek között az acélszerkezetek és a vasbetonszerkezetek bontási munkáinak elvégzését.

A M.Bányakapitányság 2003. március 7-én adta ki a robbantási engedélyt, amelyben előírta többek között, hogy a szeizmikus, valamint a repeszhatás csökkentése érdekében milyen előkészítés volt szükséges és tartalmazta azt is, hogy egy robbantási műveletben elbontandó építményt vagy építményeket az ideiglenesen még megmaradó épületektől a robbantás előtt teljesen el kell választani.

A felperes a kiadott engedély alapján 2003. március 20-án robbantást hajtott végre, amellyel elbontotta a hőcserélő épületet. A robbantás következtében az épület egy része nem a tervezett irányba dőlt, illetve az egyik falelem a közút felé dőlve ráesett a föld alatti vízvezetékre és azt eltörte; a másik oldali repeszhatás során betört a vezérlőépület hőcserélő felőli oldalán egy ajtó és az ablak üvege, amely megállapításokat a felvett káreseti jegyzőkönyv tartalmazta.

A felperes 2003. március 31-én írásban tájékoztatta az alperest és a M. Bányakapitányságot a hőcserélő épület robbantása során bekövetkezett közműsérülés okáról és a további munkák ütemezéséről. A felperes utalt arra, hogy a robbantás tervezése során egybeépített falat tételeztek fel, de a fal nem volt egybeépítve a hőcserélő épülettel, hibátlan dokumentáció esetén a károsodás megelőzhető lett volna. Ennek ellenére a vezeték sérülésének javítását a felperes a saját költségén elvégezte.

2003. április 1-jén a cementüzem átlagosító-tároló robbantását végezte el, amelynek következtében megsérült az átlagosító épület, a kopolit üveg és eternit hullámlemez, valamint eternit lemez. Az ezen a napon felvett káreseti jegyzőkönyvben a sérülés okaként a robbantáskor szétrepült betondarabokat jelölték meg. Ugyanezen a napon a 6. számú kábelalagút szellőző helyiségében is bekövetkezett károsodás. A kopolit üveg borítása sérült meg, amelynek oka ugyancsak a robbantás következtében szétrepült betondarabok volt.

A 2003. április 8-án felvett káreseti jegyzőkönyv a főporta épület előterében, illetve a porta helyiségében az ablaküvegben történt káresetet rögzítette. Okként az került feltüntetésre, hogy a robbantással végrehajtott épület elválasztás során a szétrepült betontörmelék betörte, illetve repesztette a beépített ablaküvegek külső üveglapjait.

A 2003. május 6-án készített káreseti jegyzőkönyv azt tartalmazta, hogy az E-filter épület lerobbantása során egy kő megrongálta a központi irodaépület keleti alagsori ajtaját, valamint a műhely ajtaját és a bejáratí ajtó üvegét.

A 2003. május 7-i káreseti jegyzőkönyv azt tanúsította, hogy az E-filter épület lerobbantása során egy kődarab megrongálta a központi irodaépület alagsori garázsában parkoló Ford Focus típusú gépjármű lökhárítóját. A sérülés oka az volt, hogy a robbantás következtében egy kődarab bezúzta az alagsori ajtót, áttörte a lemezt és az ajtó szigetelését, a burkolatot, majd megrongálta az alagsorban parkoló gépjárművet.

A 2003. május 26-án a I-II. nyersliszt siló robbantása során ismételten kár keletkezett. A felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint a kábel alagút földémszerkezetében az alagút földém beszakadt, egy tűzszakasz ajtó tartotta a földemet a kémény vonalában. Kár keletkezett továbbá az átlagosító tárolóban, a kopolit üveg több helyen betört, valamint az építmény tetőszerkezetén a hullámpala is több helyen betört, sérült. A károsodás okaként a jegyzőkönyv azt nevezte meg, hogy a nyugati nyersliszt siló a robbantást követően nyugati irányba dőlt el, melynek

következtében a földem beszakadt, az átlagosító tárolón az üvegek, illetve a palák a robbantásból származó kőtörmeléktől törtek be.

A 2003. június 2-án készült káreseti jegyzőkönyv szerint a II. nyersliszt-siló a robbantást követően észak-keleti irányba dőlt el és megrongálta a gyártelep vaskerítését, eltörött továbbá a föld alatti ivóvízvezeték, és a gázvezeték. A betonsiló kidöntött egy db világítási oszlopot, megrongálódott tovább a gyári út burkolata. A közút melletti árokban törmelék volt. A károsodás okaként azt rögzítették, hogy a betonsiló rádőlt a gyárkerítésre, illetve a közművekben szintén a robbantáskor következett be a kár.

Az alperes a felperessel kötött vállalkozási szerződést 2003. június 6-án felmondta, egyrészt a határidő csúszásokra, másrészt a folyamatos rossz robbantásokra és az ebből bekövetkezett károkat hivatkozással. Az addigi robbantási munkák elszámolása és a bekövetkezett károk felmérései, valamint ennek elszámolása érdekében a felperessel egyeztetni kívánt.

A felperes a felmondást nem fogadta el. Egyrészt arra hivatkozott, hogy a határidőcsúszásokért nem felelős, másrészt arra, hogy a robbantásoknál bekövetkezett károk a rendelkezésre bocsátott tervdokumentáció hiányosságaiból következhetnek, valamint a robbantási munka és a feladat műszaki bonyolultságából adódhattak. A szerződést, közös megegyezéssel történő megszüntetésével tudta volna elfogadni abban az esetben, ha az addig elvégzett munkák költségeit és a díját megfizeti az alperes, ami összesen 19.240.000,- Ft + áfa összeg volt. Később a követelését 680.000,- Ft-tal felemelte és az alperestől összesen 19.920.000,- Ft + áfa összegű vállalkozási díj megfizetését kérte.

A felperes 2003. július 2-án állította ki az általa elvégzett munka után vállalkozási díjként a számláit, amiből az alperes semmit nem fizetett ki, a károk végső elszámolását csak a munkák tényleges befejezése után tartotta megvalósíthatónak.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2003. szeptember 5-én benyújtott keresetében az alperest 19.920.000,-Ft vállalkozási díj és ennek 2003. június 7-től a kifizetésig járó, a költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

Arra hivatkozott, hogy az alperest elállási jog a szerződés alapján nem illette meg, továbbá a szerződéses kötelezettségének eleget téve minden esetben tájékoztatta az alperest a teljesítést akadályozó körülményekről. A valóban általa okozott károkat megtérítette, a kárfelelőssége alól soha nem bújta ki, mivel az a tevékenységével együtt jár. Hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződés a repeszhatás és a szeizmikus hatás következményeit illetően tartalmazta felelősségvállaló nyilatkozatát, a felek az ezekből származó károk keletkezését nem tekintették szerződésszegésnek.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Egyúttal beszámítási kifogást és viszonykeresetet terjesztett elő.

Azt nem vitatta, hogy a felperes által az elállásig végzett munka értéke 11.500.000,- Ft volt és az 2003. június 7-én már esedékessé vált.

A Fővárosi Bíróság a 2004. június 8-án kelt 9.G.41.441/2003/7. számú részítéletében, amely 2004. augusztus 4-én jogerőre emelkedett, az alperest 11.500.000,- Ft tőke és ennek 2003. június 7-től járó késedelemi kamat megfizetésére kötelezte.

Ezt követően az alperes a beszámítási kifogását és viszontkeresetét összecszerően pontosította. Jogalapként kártérítést jelölt meg, egyrészt a felperes hibás teljesítése miatti javítási költségre, másrészt pedig arra a többletköltségre, amit a felperes a nem teljesített szolgáltatásának befejezéséhez indokoltan vett igénybe. A viszontkeresetében a felperest összesen 50.353.795,-Ft, ebből 20.487.732,- Ft után 2003. augusztus 29-től, 6.750.000,- Ft után 2003. október 2-től, 798.775,- Ft után 2003. október 6-tól, 10.000.000,- Ft után 2003. október 15-től, 6.250.000,- Ft után 2003. október 20-tól, 3.561.993,- Ft után 2003. november 18-tól, 121.425,- Ft után 2003. november 24-től, 609.750,- Ft után 2003. november 24-től, 1.140.087,- Ft és 321.408,-Ft után 2003. november 26-tól, 312.625,-Ft után 2003. december 5-től késedelemi kamat; továbbá a megítélt 11.500.000,- Ft-ára is viszontkeresetet előterjesztve 400.000,- Ft után 2003. június 17-től, 152.744,- Ft után 2003. június 19-től, 1.085.985,- Ft után 2003. június 2-től és 9.932.053,- Ft után 2003. augusztus 30-tól járó késedelemi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

A viszontkereset jogalapjaként az alperes arra hivatkozott, hogy károsodásokat okozott a felperes robbantási munkája, amit szakszerűtlennek nevezett, illetve a **G-A. Kft.** részére a többletmunka ellenében további kifizetési kötelezettsége vált esedékessé. Hibaként nevezte meg azt is az alperes, hogy a felperes nem robbantotta, hanem rogyasztotta az épületeket, azokat tovább robbantani nem lehetett, hidraulikus kalapáccsal kellett tovább bontani. Utalt arra, hogy az acélszerkezet átvágását a felperes irányította, ő jelölte meg, hogy az acélszerkezeteket hol kell átvágni. Az ebből eredő hibákért így a felperest tartotta felelősnek. Hivatkozott továbbá arra, hogy statikus és geodéta igénybevételének indoka az volt, hogy a II. siló a Lilafüredi út felé dőlt meg, a rendőrség felé szakvéleményt kellett benyújtani a lehetséges intézkedések megtételével. Azt állította, hogy valamennyi károsodás, a repeszhatás és a szeizmikus hatás miatt következett be, így valamennyi költség a felperest terheli.

A felperes az alperes viszontkeresetének és beszámítási kifogásának az elutasítását kérte. Vitatta, hogy a víznyomó cső törés, mint kár helyreállításának kiküszöbölésén, továbbá az elsőfokú eljárás során elismert 311.330,- Ft + áfa - amely 5 db hőszigetelő üvegkárként és palakárként jelentkezett - további fizetési kötelezettsége lenne az alperes felé. Vitatta, hogy az alperes költségei a további vállalkozónak, a statikus közreműködőnek kifizetett díjak oksági kapcsolatban állnának a szolgáltatásának a teljesítésével. Állította, hogy a robbantás eredménye, azaz hogy dőlt vagy rogyott az épület, alapvetően az épületszerkezetből adódó következmény volt, ezért amennyiben a **G-A. Kft.** közreműködő többletköltséggel járó igénybevétele indokolt volt, ez csak az épületszerkezet által meghatározott eredmény miatt vált szükségessé. A kárfelvételi jegyzőkönyvben rögzített tényeket nem vitatta. Ezen túlmenően az alperes által megjelölt egyes költségeket eltúlzottnak tartotta.

A Fővárosi Bíróság a 2007. július 10. napján kelt 9.G.41.441/2003/65. számú ítéletében, amelyet a 2007. július 20-án kelt 9.G.41.441/2003/66. számú végzésével javított ki, kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 8.030.850,- Ft-ot és annak 2003. június 7-től a kifizetés napjáig járó az évi költségvetési törvényben írt mértékű kamatát. Az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 3.110.000,-Ft perköltséget. Megállapította, hogy az alperes az általa előlegezett perköltséget (szakértői díjat és tanú útiköltségét) maga viseli.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes által a peres eljárást megelőzően végzett javításon túlmenően, valamint az elsőfokú eljárás során elismert 389.150,- Ft összeget meghaladóan az alperest a felperesi hibás teljesítés miatti további kijavítási költség, valamint a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben bekövetkezett kár kiküszöböléseként egyéb összeg nem illeti meg.

Az alperes állításával egyezően az okiratok és fényképfelvételek, valamint a kihallgatott tanúk vallomásaival összhangban az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes robbantási tevékenységét úgy végezte, hogy azok a tapasztalt eredménnyel jártak. A hőcserélő épület robbantásánál az épülettől elvált egy falrész, ami nem a tervezett irányba dőlt, ennek következtében megsérült a gyár belső útjának egy szakasza, a vízvezeték, illetve üvegkár keletkezett. Az elektrofilter alatti épület robbantása az épületrészeket szétválasztó ún. földemelválasztó robbantással úgy kezdődött, hogy az építmény robbantása rendben megtörtént repeszkárokkal. A homogenizáló siló robbantásakor először a bekötések leválasztását végezték el, a terv szerinti robbantással a hengereknek a kiválasztott irányba kellett volna eldőlniük, de nem ez történt. Megállapította továbbá azt is, hogy az egyes robbantással összefüggő sérülések bekövetkeztek, a sérüléseket a felperes a repeszkárokkal összefüggésbe hozható részében nem is vitatta. A szakértői nyilatkozatból következően a felperes követhetett el hibákat a szolgáltatás teljesítésével összefüggésben, a repeszkárok tekintetében azonban elismerő nyilatkozatokat tett.

A szakértői véleményből következően csak egyes, az alperes által kiadott költségek voltak összefüggésbe hozhatók a felperes teljesített szolgáltatásával, annak jellegével, de a szakértő robbantástechnikai szakértőként nem tartotta szakmai feladatkörébe tartozónak az okozott károk mértékét, azaz az okozati összefüggés arányának megítélését. A per tárgyalásán véleményt nyilvánító robbantástechnikai szakértő a károk mértékét pontosan megítélhetőnek a több évvel ezelőtti időpontra visszamenőleg nem tartotta lehetségesnek, de utalt arra, hogy ez nem robbantástechnikai kérdés. A kiadott javítási költségek indokolt oksági kapcsolatára a szakértő azért sem tudott válaszolni, mert a hibahelyeket és a károsodások mértékét nem vizsgálhatta. A szakértő a legjelentősebb károkat okozó homogenizáló silók robbantásával összefüggő körülményeket csak valószínűsíthetően nevezte a felperes teljesítéséből adódó hibáknak. A tárgyaláson véleményt nyilvánító szakértő külön tételes vizsgálatot nem végzett az alperes által megnevezett kiadásokra és költségekre, véleményt kizárólag az egyes költségek tekintetében adott. A szakértő véleményéből igazolt mértékben csak az volt

megállapítható, hogy a felperes szolgáltatásával oksági kapcsolatban valóban indokolt lehetett károsodások megszüntetése érdekében költség kiadása. A szakértő ugyanakkor egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a további bontási, robbantási munkák elvégzésének költségei nincsenek összefüggésben a felperes szolgáltatásával, de a felperes által elvégzett előre dolgozások mennyiségi és minőségi állapotát a rendelkezésre álló anyagok alapján nem lehetett utólag vizsgálni. A szakértő maga is utalt arra, hogy a repeszhatás mindenképpen velejárója a robbantásnak, így jelentkeznek ezzel összefüggésben károsodások, de egy ajtó beszakadása egy adott távolságban már azt feltételezte, hogy nagy repeszdarabok szabadultak el. A szakértő a véleményében azt adta elő, hogy a vasbetonszerkezetben a vas erősítő hatása jelentős tényező volt, önmagában a beton minőségének azonban nem volt szerepe az állva maradásban. A szakértő a véleménynyilvánításával nem a károkra, illetve a károsodás kiküszöbölésével, csökkentésével összefüggésben kiadott költségekre, hanem a robbantás eredményére és a károsodás előidézésére alkalmas jellegére nyilatkozott. A szakértő véleménynyilvánításában azt nem értékelte, hogy milyen mértékben álltak oksági kapcsolatban az alperes által megnevezett költségek a felperes szolgáltatásával. A szakértő egyébként maga is utalt arra, hogy a robbantási engedély nem határozta meg, hogy dőlés vagy rogyasztás legyen a robbantás jellege. A szakértő szerint robbantástechnikailag nincs különbség egyik vagy másik megoldás között.

Az igazságügyi szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes elkövetett hibákat a robbantásra kerülő épületek leválasztásával kapcsolatban, de az már nem volt a szakértői véleménynyilvánítás alapján igazolt, hogy az alperes által valóban kiadott költségek mennyiben álltak összefüggésben a felperes teljesítésének hibájával. Önmagának a szakértőnek abból a megállapításából, hogy a felperes követett el hibákat a robbantási munka végzése során, illetve az alperes részéről várható volt a szerződés felbontása, az még bizonyítottnak nem következhetett, hogy a felperes 389.150,-Ft-ot meghaladó mértékben is köteles lett további fizetésre. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően tájékoztatta a feleket arról, hogy a szakértő a károsodások teljesítés hibájával összefüggésbe hozható mértékét, a mérték szerinti oksági kapcsolatát nem véleményezhette teljeskörűen. Mindezek alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a bekövetkezett károsodások és kiadott költségek szükségszerűen és indokoltan milyen részben álltak oksági kapcsolatban a felperes teljesített szolgáltatásával. Az alperes az elsőfokú bíróság felhívására a robbantástechnikai szakértő véleményén túl csak a meghallgatott tanúk vallomását és a per irataihoz csatolt okiratokat kívánta bizonyítási eszközként felhasználni. Mindezekkel azonban az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperes milyen mértékben tartozik helytállni a károsodások kiküszöböléséért, a költségek megtérítéséért. A Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti bizonyítékok mérlegelésével az elsőfokú bíróság a 389.150,-Ft-on túl az alperest marasztalta a jogerős részítéletet meghaladóan a felperes keresetében, míg az alperes viszontkeresetét a költségek indokolt mértékű oksági kapcsolatára vonatkozó bizonyítatlanság miatt elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a felperest a 2004. szeptember 28-án kelt pontosított beszámítási kifogásban és a viszontkeresetben marasztalni.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen állapította meg a tényállást, azonban nem megfelelően alkalmazta a Pp. 206. § (1) bekezdését. A keresetlevélhez mellékelt CD lemezen lévő videofelvétellel bemutatta a felperesi robbantási tervtől eltérő és különböző károkat eredményező teljesítését. Minden kárról káreseti jegyzőkönyv készült, amiket az utolsó kivételével a felperes aláírt. A jegyzőkönyvek felperesi ügyvezető részéről megjegyzés és kifogás nélküli aláírása álláspontja szerint azt jelenti, hogy a felperes elismerte a robbantás és a bekövetkezett károk közötti okozati összefüggést, és a jegyzőkönyvben meghatározott kár bekövetkezésének tényét.

A felperes a vállalkozási szerződés 6. pontjában rögzített teljeskörű felelősségvállalása ellenére a 2003. március 20-án megsérült 150 mm ivóvízvezeték kijavításán kívül az általa később okozott károk kijavítását nem végezte el. A károk kijavítását vállalkozási szerződésekkel, felmérési naplókkal, számlákkal és a számlák kifizetését igazoló banki bizonylatokkal bizonyította.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes a robbantási engedélyt az építmények döntésére kérte és kapta, azonban a felperes nem a saját terve szerint teljesített, mert az építmények nem a terv szerinti irányba dőltek, illetve nem dőltek, hanem függőlegesen összerogytak, egy építmény pedig állva maradt. A döntéssel vagy rogyasztással történt teljesítésnek azért van jelentősége, mert rogyasztással magas törmelékhalmoz keletkezett. A rogyasztással összedöntött építményt további robbantással már nem csak verőfejjel lehetett tovább darabolni. Jelentősége van annak a körülménynek is, hogy a bontást végző verőfejes és markolókanalas munkagépek hogyan tudják megközelíteni a törmeléket.

Álláspontja szerint a felperesi hibás teljesítésekre hivatkozva jogszerűen mondta fel a vállalkozási szerződést, a felperes által el nem végzett alperesre kötbérterhes munkákra alperes megbízást adott a D. Kft.-nek. A D. Kft. munkavégzését az alperes vállalkozási szerződéssel, számlával és banki bizonylattal igazolta.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére történő kötelezését. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, okszerű mérlegeléssel állapította meg a tényállást és okszerűen vont le következtetést a felperesi kereset nagyobb részt megalapozott voltára és az alperesi viszontkereset bizonyítatlanságából adódó megalapozatlanságára.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság több alkalommal is rámutatott, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelése a másodfokú bíróságot is köti. Az alperes a fellebbezésében kifejezetten a mérlegelést támadta, azonban egyszer sem mutatott rá arra, hogy az elsőfokú bíróság mely tényállás megállapítása tekintetében mérlegelt törvénysértően, illetve a törvénysértő mérlegelés mibenlétét sem tudta megjelölni.

A szakértői vélemény sem igazolta azt a felperesi tényállítást, hogy az épületek leválasztásával kapcsolatban a felperesi szolgáltatás hibája megállapítható lett volna.

Az igazságügyi szakértő a 2006. június 8-án kelt véleményének 4. oldal második bekezdésében azt állapította meg, hogy a szakvélemény nem igazolja, hogy a felperes szerződéses kötelezettségének megszegése áll okozati összefüggésben a silók sikertelen robbantásával. A szakértő a felperes hibájául azt róta fel, hogy a felek között irányadó vállalkozási szerződésben az alperes kötelezettségeként meghatározott leválasztások teljesülését a szakértő szerint a felperesnek az alperestől ki kellett volna kényszerítenie, illetve a szétválasztásokat ellenőriznie kellett volna. Ez azonban, mint ahogy erre a szakértői véleményre tett észrevételben is hivatkozott, nem megalapozott. A hibás teljesítésre alapító alperes csak és kizárólag a szerződésben vállalt szolgáltatást követelheti a felperestől, és csak a vállalt szolgáltatás tekintetében jogosult annak hibájára hivatkozással jogot érvényesíteni. A szerződés 3. pontjában rögzítésre került, hogy az acélszerkezeti elemek átvágása az alperes kötelezettsége. Az alperes nem a felperes alvállalkozójaként, hanem megrendelőként lett volna köteles az elválasztásokat megfelelően végrehajtani. Saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében azonban nem hivatkozhat. A szakértői vélemény azt mondta ki, hogy 90 %-ban a silók és a kémény közötti összeköttetés nem megfelelő megszüntetése okozta a siló és kémény állva maradását, illetve irányeltérését, vagyis a szerződésből következően az alperes magatartása. Mindezekből pedig az következik, hogy a felperes teljesítése nem szenvedett hibában. A repesz és szeizmikus hatás által bekövetkezett a szakértői vélemény szerint is nem jelentős költségeket a felperes megtérítette, illetve perbeli követelésébe történő beszámítását maga is kérte.

Az alperes a fellebbezésében jelentőséget tulajdonított a robbantások sorrendjének is. Egy alkalommal cserélődött fel a robbantandó építmények sorrendje kifejezetten az alperes kérésére, ennek azonban a robbantások szempontjából nem volt jelentősége, és nem volt okozati összefüggésben az ún. ferde robbantással. A robbantásnál a Bányakapitányság képviselője is jelen volt és semmilyen kifogást nem emelt a sorrend felcserélésével szemben. Az igazságügyi szakértő a 2007. március 30. napján előterjesztett szakvéleményének 5. oldal második bekezdésében egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a bontás módját, illetve az építmények robbantási sorrendjét semmilyen szabály nem határozta meg.

Bizonyítatlan az az alperesi állítás, hogy okozati összefüggés lenne a rogyasztással vagy dőléssel történt robbantás, valamint a felrobbantott építmény törmelékének mérete között. Az alperes a rogyasztásos módszert csak a perben kifogásolta, az építési napló idevonatkozó bejegyzése azt rögzítette, hogy a robbantás sikeresen megtörtént.

Az alperes a **G-A. Kft.**-vel 2002. december 2-án kötött szerződést a lerobbantott építmények továbbdarabolására, a betontörmelék morzsolására, a vasbetétek darabolására. Feltehetően a **G-A. Kft.** a megrendelés elnyerése érdekében túlzottan alacsony díjban állapodott meg az alperessel, és amikor a tényleges feladat előtt állt, pótmunkára hivatkozva elérte a szerződés módosítását. Az alperes a 2003. június 6-án kelt szerződés megszüntetése tárgyú levelében sem hivatkozott arra,

hogya a **G-A. Kft.** részére kifizetett többletköltségként több tízmillió Ft-ot, ami nála kárként keletkezik.

Az alperes a másodfokú eljárás során a fellebbezését azzal egészítette ki, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést is elkövetett, amikor a bizonyítékként becsatolt CD-t nem tekintette meg, mivel erre vonatkozóan a tárgyalási jegyzőkönyvek nem tartalmaz semmit.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, amit az alperes a fellebbezésében maga sem vitatott, és érdemben helytállóan kötelezte az alperest fizetésre, egyúttal elutasítva az alperesi beszámítási kifogást és a viszontkeresetet.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen az alperes által hivatkozott eljárási szabálysértést vizsgálta, és megállapította, hogy azt az elsőfokú bíróság nem követte el, figyelemmel arra, hogy az ügyben a hibás teljesítésre mint szakkérdésre vonatkozóan szakértői bizonyítást rendelt el.

A kirendelt Szabó Péter igazságügyi szakértő az alapszakvéleményének 2. oldalán felsorolta a vizsgálat lefolytatását és abban külön kiemelte, hogy tanulmányozta a robbantásokról készült filmfelvételt, amely tény az alperes jogi képviselője a másodfokú eljárás során maga sem vitatott. Mivel az elsőfokú bíróság a döntését az alperesi beszámítási kifogással és viszontkeresettel kapcsolatban az igazságügyi szakértői véleményre alapította, így a keresetlevélhez csatolt filmfelvétel is azon bizonyítékok között szerepelt, amelyet az elsőfokú bíróság értékelt, ezért irreleváns az a tény, hogy az elsőfokú eljárás alatt a bíróság részéről a CD-n lévő videofelvételt az eljáró bíróság megtekintette vagy sem.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206. § (1) bekezdésében szabályozott mérlegelését kifogásolta.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A fenti rendelkezés alapján az alperesi beszámítási kifogás és viszontkereset vonatkozásában az alperesre hárult annak bizonyítása, hogy az általa állított valamennyi kár a repeszhatás és szeizmikus hatás miatt a felperesi teljesítéssel okozati összefüggésben következett be, illetve, hogy a felperes által elismert kártérítési felelősségen kívül a felperes az egyes robbantások alkalmával okozati összefüggésben okozott-e további kárt az alperesnek.

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg - miután az alperest a bizonyítási eljárásról, a bizonyítandó tényekről részletesen kioktatta és az alperes az alapszakvéleményt, annak kétszer történő kiegészítését és az igazságügyi szakértő tárgyaláson tett vallomásában foglaltakat elfogadta úgy, hogy további bizonyítást nem terjesztett elő -, hogy az alperes az okozati összefüggést nem igazolta.

Önmagában a károk kijavításával kapcsolatos vállalkozási szerződések, felmérési naplók, számlák és a számlák kifizetését igazoló banki bizonylatok az okozati összefüggést nem bizonyítják, azok az összegszerűség igazolására lehetnek alkalmasak.

A káreseti jegyzőkönyv felperesi ügyvezető részéről történő aláírásával a felperes nem ismerte el a robbantás és a bekövetkezett károk közötti okozati összefüggést, ahogy erre az alperes a fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott. A káreseti jegyzőkönyvek csak a káresemény bekövetkezését, illetőleg a károkat rögzíti és az így rögzített tényeket a felperes maga sem vitatta. A felperes által el nem végzett munka és az alperes részéről kötött újabb vállalkozási szerződés sincs okozati összefüggésben a felperesi hibás teljesítéssel.

Tévesen hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a felperes a robbantási engedélyt az építmények döntésére kérte és kapta, mivel a robbantási engedély nem szól arról, hogy döntéssel vagy rogyasztással kell-e a felperesnek a robbantást teljesítenie.

Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének a megállapítására, másrészt a bizonyítékoknak és a felek, valamint a per egyéb résztvevői magatartásának egybevetésére és a maguk összességében való értékelésére.

Az elsőfokú bíróság helyesen, a Pp. idézett rendelkezésének megfelelő mérlegelésével, logikai ellentmondás nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperesi beszámítási kifogást és viszontkeresetet el kell utasítani. A kialakult bírói gyakorlat szerint a jogszerű mérlegelésen alapuló tényállás a másodfokú bíróságot is köti (BH 2006. 402.), így a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, figyelemmel arra a tényre is, hogy az alperes a fellebbezésében nem jelölte meg konkrétan, illetve beazonosításra érdemben alkalmas módon, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során mely bizonyítékot nem vett figyelembe, vagy melyik az a bizonyíték, amely az alperesi beszámítási kifogás és viszontkereset körében a bizonyítási teherrel összefüggésben jogi relevanciával bír. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a bizonyítékok felülmérlegelésére nem látott lehetőséget.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - érdemben annak helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ugyanakkor a felperesnek a másodfokú eljárás során merült fel költsége, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján annak megfizetésére az alperest kötelezte.

A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2008. év január hó 11. napján

álíntáskné dr. Míka Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Világhyné dr. Böcskei Terézia sk.
bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő